

РЕШЕНИЕ
19 август 2026 ел

Күгеш авылы

КАРАР
№48

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль районы
Күгеш авыл жирлеге Советы
депутаты этикасы кагыйдэләрен
раслау турында

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Күгеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә һәм Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл жирлеге Советы депутаты статусы турындагы Нигезләмә нигезендә Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл жирлеге Советы карар **кабул итте:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл жирлеге Советы депутаты этикасының кушымта итеп бирелә торган кагыйдэләрен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук Күгеш авылы, Мәктәп яны урамы, 1а йорт адресы буенча урнашкан мәгълүмат стендында (жирлек администрациясе бинасы) урнаштырырга.

Күгеш авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе:

А.А. Гатауллин

**Күгеш авыл Советы депутатының этика кагыйдэләре
Зеленодольск муниципаль районы жирлекләре
Татарстан Республикасы**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл жирлегә Советы депутатының этика кагыйдэләре (алга таба - этика кагыйдэләре) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл жирлегә Советы депутатының үз-үзен тотышын билгеләүче акт булып тора (алга таба-этика кагыйдэләре). - депутат вәкаләтләрен башкарганда, шул исәптән депутатлар арасындагы үзара мөнәсәбәтләрдә, шулай ук депутатларның дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, жәмәгатьчелек, сайлаучылар, массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара мөнәсәбәтләрендә үз-үзен тотышының гомум кабул ителгән этик нормалары нигезендә.

2. Депутатларның эшчәнлегә принциплар нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Зеленодольск муниципаль районының "Күгеш авыл жирлегә" муниципаль берәмлегә мәнфәгатьләрен һәм сайлаучылар мәнфәгатьләрен берләштерү;

- Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм муниципаль хокукий актларны үтәү;

яхшылык, гаделлек, намуслылык һәм намуслылык идеалларын чагылдыра торган әхлакий критерийларга буйсыну;

- шәхси үрнәк, әхлакий нормаларны, мәдәниятне һәм эшлекле мөнәсәбәтләргә хөрмәт итү һәм үтәү нигезендә жәмгыятьтә югары хокукий культураны эзлекле формалаштыру;

- депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә ул мөнәсәбәткә керткән башка депутатларның, вазыйфай затларның һәм гражданның абруен хөрмәт итү.

3. Депутат Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл жирлегә Советы (алга таба – Совет) үзенең, үзе тәкъдим иткән сайлаучыларның абруен төшерергә сәләтле гамәлләрдән, гаризалардан һәм гамәлләрдән тыелып калырга тиеш.

Депутат әлегә этика кагыйдэләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәгә йөкләмәләргә үтәргә тиеш:

1) шәхси кызыксыну булган (турыдан-туры яисә читләтеп) конкрет мәсьәләләргә эзрәлдә, тикшерүдә һәм тавыш бирүдә катнашмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзенә тотудан тыелып торырга, шулай ук аның абруена яисә Совет абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

3) гавами чыгышларның советта билгеләнгән кагыйдэләрен үтәргә;

4) федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

5) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр), беркетмә чараларына (рәсми делегацияләргә, визитларга, тантаналарга) бәйле рәвештә алынырга тиешле бүләкләрдән тыш, түләүләр алмаска муниципаль хокукий актта билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек һәм исәпкә алу.

II. Советта депутат эшчәнлегә өлкәсендә этика кагыйдәләре.

4. Һәр депутат Советта һәм аның органнарында игелекчелек, үзара ярдәмләшү һәм иптәшләрчә хезмәттәшлек атмосферасы булдыруга ярдәм итәргә тиеш.

5. Депутат чит кешенең фикеренә карата түземчелек һәм ихтирам күрсәтергә, башка депутатларга ихтирамсыз мөнәсәбәт күрсәтмәскә, карар кабул итәр алдыннан башка депутатларның фикерен һәръяклап исәпкә алырга тиеш. Депутат апелляциясезлек күрсәтергә, үз позициясен янаулар, уиматумнар һәм башка шундый ысуллар ярдәмендә көчлөп тагарга хокукы түгел.

6. Депутатлар бер-берсенә һәм Совет сессиясендә катнашучы барлык затларга рәсми рәвештә мөрәжәгать итәргә тиеш. Бер-берсенә, шулай ук Совет сессиясә эшендә катнашучы башка затларга мөрәжәгать иткәндә «хөрмәтле»сүзен үз эченә алган мөрәжәгатьнең гомум кабул ителгән формасын кулланырга.

7. Совет сессиясендә һәм аның органнары утырышларында чыгыш ясаучы Депутат үз чыгышында депутатның һәм башка затларның намусына һәм абруена зыян китерә торган тупас, кимсетүле сүзләр кулланырга, законсыз гамәлләргә өндәргә, алдан ук ялган мәгълүматны кулланырга, кемнеләр адресына нигезсез гаепләүләргә юл куярга хокукы түгел.

Күрсәтелгән кагыйдәләрне бозган очракта, рәислек итүче чыгыш ясаучыны кисәтә, ә кабат бозган очракта, Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл җирлегә Советы Регламентында каралган тәртиптә, аны сессия ахырына кадәр сүзеннән мәхрүм итә.

III. Депутатның Дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм гражданнар белән үзара мөнәсәбәтләрендә этика кагыйдәләре

8. Депутат дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм

гражданнар белән үзара мөнәсәбәтләрдә депутат статусына бәйле мөмкинлекләрдән шәхси максатларда файдаланырга хокуклы түгел.

9. Депутат депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә үзенә билгеле булган мәгълүматларны, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка сер булып торса, ачарга хокуклы түгел.

10. Депутат, тиешле вәкаләтләре булмаса да, Совет исеменнән аның рәсми вәкиле буларак чыгыш ясарга хокуклы түгел.

11. Депутат массакүләм мәгълүмат чараларында, жыелышларда һәм митингларда, йөрешләрдә, демонстрацияләрдә сайлаучылар алдында чыгыш ясаганда, төрле гавами белдерүләр ясаганда, жирле үзидарә органнары, ижтимагый органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар эшчәнлегенә комментарий биргәндә, бары тик дөрес фактлардан гына файдаланырга тиеш.

Гавами чыгышларда һәм гаризаларда дөрес булмаган фактлар аңлы рәвештә яисә саксыз кулланылган очракта, шулай ук вазыйфаи затларның, жирле үзидарә органнарының, барлык оештыру-хокукий рәвешләрендәге оешмаларның намусы һәм абруе кимсетелгән очракта, депутат ачыктан-ачык үз сүзләренең дөрес булмавын танырга, әлегә органнардан, барлык оештыру-хокукий рәвешләрендәге оешмалардан һәм затлардан гафу үтенергә тиеш. кемнең мәнфәгатьләре яки намусы һәм абруе кагылды. Гавами рәвештә кире кагу һәм гафу үтенү бурычы җибәрелгән хокук бозулар, үтәү рәвешләре һәм сроклары бәян ителгән дөрес булмаган мәгълүмат тарату комиссия карары белән билгеләнгән фактта барлыкка килә.

12. Депутат үзенең депутат статусыннан килеп чыга торган вәкаләтләрдән, шулай ук матди-финанс һәм башка шәхси файда алу өчен дәүләт һәм ижтимагый органнар, жирле үзидарә органнары, оешмалар, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан бирелә торган рәсми һәм рәсми булмаган мәгълүматтан файдаланырга хокуклы түгел.

IV. Советта һәм аның органнарында депутат этикасы кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне карау

13. Депутат этикасы кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне Совет тарафыннан төзелә торган законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссия (алга таба – Комиссия) карый. Комиссия утырышы комиссиянең билгеләнгән саныннан яртысыннан артыграгы катнашында хокуклы. Карарлар катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

14. Комиссия:

депутатларның этика кагыйдәләрен бозу ихтималы белән бәйле ситуацияләрдә депутатларга консультация бирә;

- депутатларның этика кагыйдәләрен бозу очракларын карый;

- депутатның этика кагыйдэләрен бозуы турында Советка, Совет Рәисенә, Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл җирлегә башлыгына җибәрелгән рәсми мөрәҗғәгатьләрне карый;

- әлеге Кагыйдэләрдә каралган йогынты чаралары турында карарлар кабул итә;

- депутатның әхлаксыз тәртибе фактлары буенча советка үз бәяләмәсен бирә.

15. Комиссия этика кагыйдэләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне карый:

- депутатның яисә депутатлар төркеменәң язма гаризасы буенча;

- Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл җирлегә Советы Рәисе, Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл җирлегә башлыгы һәм аның урынбасарларының, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Күгеш авыл җирлегә Советы депутат комиссияләре рәисләренәң язма мөрәҗғәгәте буенча;

- дәүләт һәм җәмәгәт органнарының, җирле үзидарә органнарының, оешмаларның, гражданның язма мөрәҗғәгәте буенча, шулай ук, әгәр бу хакта карар комиссия утырышында күпчелек әгъзалары тарафыннан кабул ителгән булса, үз инициативасы буенча.

16. Комиссия этика кагыйдэләрен бозуга бәйле барлык мәсьәләләрне комиссия утырышларында карый. Карау сроклары — гаризаны (мөрәҗғәгәтне) теркәгән көннән алып 15 календарь көн.

Комиссия ачык яисә ябык утырышлар үткәрә. Утырыш формасы турындагы мәсьәлә утырышта катнашучы комиссия әгъзаларының күпчелек тавышлары белән хәл ителә. Ябык утырышлар, тикшерелә торган затның ризалыгына карамастан, федераль законнар нигезендә, шәхси мәгълүматларны, шәхси тормыш серен һәм закон белән саклана торган башка сер саклау өчен кирәк булганда уздырыла.

Утырышка мәгълүмат хәлләрне ачыкларга һәм объектив карар кабул итәргә ярдәм итә алган мөрәҗғәгәт итүчеләр һәм башка затлар чакырыла һәм тыңлана.

Тикшерелә торган депутатка тикшерү материаллары белән танышу, аңлатмалар һәм дәлилләр тапшыру, комиссия утырышында шәхсән һәм (яисә) ышанычнамә буенча вәкил аша катнашу хокукы тәмин ителә.

Комиссия сайлау комиссияләре, суд һәм прокуратура компетенциясенә караган мәсьәләләрне карамый.

Гаризаларны (мөрәҗғәгатьләрне) карау нәтиҗәләре буенча Комиссия этика кагыйдэләрен бозу фактын билгеләү турында яисә мондый хокук бозуның булмавы турында Карар кабул итә һәм җавапны мөрәҗғәгәт итүчегә җибәрә.

17. Комиссия этика кагыйдэләрен бозган депутатка карата түбәндәге йогынты чараларын куллана:

- депутатка этика кагыйдэләрен бозуның ярамавын күрсәтә;

әгәр депутатның әхлаксыз тәртибе гавами булса, депутатны гавами гафу үтенергә мәҗбүр итә;

- депутатны шелтэли.

18. Депутат Совет сессиясе барышында этика кагыйдэләрен бозган очракта, Совет:

- тиешле мәсьәләне мөстәкыйль карау;

- бу мәсьәләне карауны комиссиягә тапшырырга.

19. Комиссиядә мәсьәләләрне карау инициаторлары булган яисә этика кагыйдэләрен бозуда гаепләнүче депутатлар комиссия карарына Совет сессиясендә яисә гомуми тәртиптә судта шикаять белдерергә хокуклы.

20. Комиссия әгъзасы булган Депутат үзе тарафыннан этика кагыйдэләрен бозу турындагы гариза буенча комиссия утырышында тикшерүләрдә һәм тавыш бирүдә катнашмый.

21. Комиссия карарлары этик характерда була, юридик җаваплылык булып тормый һәм мандатны туктатуга китерми.